

METODOLOGIA

de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

Secțiunea 1

DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de calculare, aprobare și ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice (în continuare Metodologie) are ca scop stabilirea modului de calcul a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de către operatorii sistemelor de distribuție (în continuare OSD).

2. Metodologia stabilește:

1) principiile, modul de calculare și de ajustare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice;

2) modul de calculare și de aplicare a tarifelor diferențiate în funcție de nivelul de tensiune a rețelelor electrice la care sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali;

3) componentele și modul de determinare a:

a) costurilor materiale;

b) costurilor cu personalul;

c) amortizării immobilizărilor corporale și necorporale, inclusiv în cazul reevaluării acestora, pentru a asigura ca immobilizările respective să nu fie depreciate mai mult de o dată și pentru a exclude immobilizările care au fost primite cu titlul gratuit;

d) costurilor aferente exploataării eficiente și întreținerii obiectelor rețelelor electrice de distribuție;

e) costurilor aferente evidenței energiei electrice distribuite;

f) costurilor aferente procurărilor de energie electrică în scopul acoperirii nivelului rezonabil și justificat al consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție;

g) cheltuielilor de distribuție și administrative;

h) altor cheltuieli aferente activității de distribuție a energiei electrice;

4) modul de determinare a rentabilității immobilizărilor de distribuție;

5) principiile generale de efectuare a investițiilor în sectorul electroenergetic și modul de recuperare a acestora prin tarif;

6) modul de separare a costurilor, a cheltuielilor și a rentabilității între activitățile practicate de OSD și între rețelele electrice de distribuție cu diferite nivele de tensiune;

7) modul de determinare și de aprobare a costurilor de bază pentru serviciul de distribuție a energiei electrice;

8) modul de actualizare a costurilor de bază pentru perioada ulterioară celei în care au fost aprobate costurile de bază.

3. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice se determină la un kWh energie electrică distribuită, în cazul aplicării tarifelor de furnizare a energiei electrice consumatorilor finali de tip monom, iar, în cazul aplicării tarifelor de furnizare a energiei electrice consumatorilor finali de tip binom, – la un kW putere contractată, și sunt diferențiate în funcție de nivelul de tensiune a rețelelor electrice de distribuție la care sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali.

Secțiunea 2

PRINCIPIILE DE REGLEMENTARE, APLICATE LA DETERMINAREA TARIFELOR

4. Metodologia este bazată pe următoarele principii de reglementare:

OSD1) funcționarea eficientă și asigurarea viabilității financiare a OSD prin stabilirea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice în baza cheltuielilor reale și strict necesare pentru desfășurarea activității, cu excluderea din calcul a tuturor costurilor și

cheltuielilor economic neargumentate, nejustificate și/sau care, conform procesului tehnologic, nu sunt necesare pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;

2) prestarea calitativă și fiabilă a serviciului de distribuție a energiei electrice furnizorilor, consumatorilor finali, cu utilizarea eficientă a obiectelor rețelei electrice de distribuție;

3) desfășurarea în condiții de siguranță a activității de distribuție a energiei electrice;

4) includerea în tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice doar a costurilor reale, aferente prestării serviciului distribuție a energiei electrice prin rețelele electrice de distribuție de nivelul corespunzător de tensiune la care sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali;

5) orientarea sistemului de determinare a tarifelor astfel ca OSD, furnizorii, consumatorii finali să fie motivați în utilizarea eficientă a capacităților rețelelor electrice de distribuție;

6) promovarea investițiilor eficiente în rețelele electrice de distribuție;

7) excluderea subvențiilor încrucișate;

8) asigurarea transparenței în procesul de reglementare a tarifelor.

5. Determinarea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice se va efectua diferențiat, în funcție de nivelul tensiunii rețelelor electrice de distribuție la care sunt racordate instalațiile electrice ale consumatorilor finali. Prin Metodologie se disting trei nivele de tensiune a rețelelor electrice de distribuție:

“TÎ” –tensiune înaltă. La acest nivel de tensiune se referă rețelele electrice de distribuție de tensiunea 35-110 kV;

“TM” –tensiune medie. La acest nivel de tensiune se referă rețelele electrice de distribuție de tensiunea 6-10 kV;

“TJ” –tensiune joasă. La acest nivel de tensiune se referă rețelele electrice de distribuție de tensiunea 0,4 kV și mai joasă.

6. În componența rețelelor electrice de distribuție de “TÎ” se includ liniile electrice de distribuție de 110 și de 35 kV, alte mijloace fixe și imobilizări necorporale direct aferente acestor rețele, amplasate de la punctele de delimitare cu rețelele electrice de transport până la punctele de intrare a acestor linii electrice în stațiile de transformare (transformatoare) de 35/10 kV, de 35/6 kV, de 110/35/10 kV, de 110/35/6 kV, de 110/10kV și de 110/6 kV, și până la punctele de delimitare a proprietății OSD cu proprietatea consumatorilor finali, ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electric de “TÎ”.

7. În componența rețelelor electrice de distribuție de “TM” se includ stațiile de transformare (transformatoare) de 110/35/10 kV, de 110/35/6 kV, de 110/10 kV, de 110/6 kV, de 35/10 kV și 35/6 kV, toate liniile electrice de distribuție de 6 kV și de 10 kV, alte mijloace fixe și imobilizări necorporale direct aferente acestor linii electrice, amplasate de la punctele de ieșire din stațiile de transformare (transformatoare) sus-menționate până la stațiile de transformare (transformatoare) de 10/0,4 kV, de 6/0,4 kV și până la punctele de delimitare a proprietății OSD cu proprietatea consumatorilor finali, ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de “TM”.

8. În componența rețelelor electrice de distribuție de “TJ” se includ stațiile de transformare (transformatoarele) de 10/0,4 kV și de 6/0,4 kV și mai jos, liniile electrice de distribuție de 0,4 kV și mai jos, alte mijloace fixe și imobilizări necorporale direct aferente liniilor electrice de distribuție de 0,4 kV și mai jos, amplasate de la punctele de ieșire din stațiile de transformare (transformatoare) sus-menționate și până la (inclusiv) punctele de delimitare a proprietății OSD cu proprietatea consumatorilor finali, ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de “TJ” sau până la locurile de consum în cazul consumatorilor casnici (până la clemele de ieșire ale întrerupătorului sau a echipamentului de măsurare).

Secțiunea 3

CALCULAREA TARIFELOR

9. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, determinate la un kWh energie electrică distribuită, diferențiate în funcție de nivelul tensiunii rețelelor electrice de distribuție, pentru fiecare an “n” se calculează conform formulelor:

1) Pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, prestat prin rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$TD_{nit}^m = \frac{VD_{nit}}{ED_{nt}} = \frac{CD_{nit} + RA_{nit}}{ED_{nt}} \quad (1)$$

2) Pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, prestat prin rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$TD_{nmt}^m = \frac{VD_{nmt}}{ED_{nmt} + ED_{njt}} = \frac{CD_{nmt} + RA_{nmt}}{ED_{nmt} + ED_{njt}} + TD_{nit}^m \quad (2)$$

3) Pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, prestat prin rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$TD_{njt}^m = \frac{VD_{njt}}{ED_{njt}} = \frac{CD_{njt} + RA_{njt}}{ED_{njt}} + TD_{nmt}^m \quad (3)$$

unde:

$TD_{nit}^m; TD_{nmt}^m; TD_{njt}^m$ – tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de OSD în anul “n” prin rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă lei/kWh; $VD_{nit}; VD_{nmt}; VD_{njt}$ – venitul necesar de a fi obținut de OSD în anul “n” de la prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice prin rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă, stabilit pentru acoperirea costurilor reale de distribuție și pentru asigurarea viabilității financiare a OSD lei;

ED_{nt} – cantitatea de energie electrică distribuită pe toate nivelele de tensiune ale rețelelor electrice de distribuție tuturor consumatorilor finali ale căror instalații electrice sunt racordate la aceste rețele, kWh. Adică:

$$ED_{nt} = ED_{nit} + ED_{nmt} + ED_{njt} \quad (4)$$

unde:

ED_{nit} – cantitatea de energie electrică distribuită în anul “n” prin rețelele electrice de distribuție pentru consumatorii finali ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă, kWh.;

ED_{nmt} – cantitatea de energie electrică distribuită în anul “n” prin rețelele electrice de distribuție pentru consumatorii finali ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de tensiune medie, kWh;

ED_{njt} – cantitatea de energie electrică distribuită în anul “n” prin rețelele electrice de distribuție pentru consumatorii finali ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă, kWh;

Cantitatea de energie electrică distribuită prin fiecare tip de rețea („TÎ”, „TM” și „TJ”) se determină ca suma cantității totale de energie electrică distribuită în anul „n” tuturor consumatorilor finali ale căror instalații electrice sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție cu nivelul respectiv de tensiune.

CD_{nit} ; CD_{nmt} ; CD_{njt} – costurile activității de distribuție a energiei electrice în anul “n”, aferente rețelelor electrice de distribuție de înaltă, de medie și de tensiune joasă lei;

RA_{nit} ; RA_{nmt} ; RA_{njt} – rentabilitatea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale utilizate în activitatea de distribuție a energiei electrice în anul “n”, aferentă rețelelor electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă, lei. Rentabilitatea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale în anul “n” aferentă fiecărui tip de rețea, în parte, se determină conform următoarelor formule:

1) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$RA_{nit} = \frac{RA_{nt}}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nit} \quad (5)$$

2) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$RA_{nmt} = \frac{RA_{nt}}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nmt} \quad (6)$$

3) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$RA_{njt} = \frac{RA_{nt}}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{njt} \quad (7)$$

unde:

RA_{nt} – rentabilitatea totală a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale ale OSD în anul “n”, determinată în conformitate cu prevederile Secțiunii 6 din Metodologie;

$VBAD_{nt}$ – valoarea contabilă a mijloacelor fixe ale OSD în anul “n”, aferente rețelelor electrice de distribuție. Această valoare se determină ca suma valorilor contabile a mijloacelor fixe ale rețelelor electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă. Adică:

$$VBAD_{nt} = VBAD_{nit} + VBAD_{nmt} + VBAD_{njt} \quad (8)$$

unde:

$VBAD_{nit}$; $VBAD_{nmt}$; $VBAD_{njt}$ – valoarea contabilă a mijloacelor fixe ale OSD în anul “n”, aferente rețelelor electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă.

10. În cazul determinării tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice pentru un kW putere contractată, acestea trebuie să asigure obținerea de către OSD a acelorași venituri ca și în cazul tarifelor determinate la 1 kWh energie electrică distribuită. La determinarea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, menționate se utilizează aceiași parametri și elemente, aplicate la calcularea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice pentru un kWh, excepție fiind înlocuirea în formulele de calcul a cantității de energie electrică distribuită cu parametrul puterea contractată de consumatorii finali. Tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice pentru un kW putere contractată, stabilit pentru consumatorii finali, pentru anul “n” se va determina conform formulelor:

1) Pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, prestat prin rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$TD_{nit}^b = \frac{VD_{nit}}{PC_{nt}} = \frac{CD_{nit} + RA_{nit}}{PC_{nt}} \quad (9)$$

2) Pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, prestat prin rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$TD_{nmt}^b = \frac{VD_{nmt}}{PC_{nmt}} = \frac{CD_{nmt} + RA_{nmt}}{PC_{nmt} + PC_{njt}} + TD_{nit}^b \quad (10)$$

3) Pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, prestat prin rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$TD_{njt}^b = \frac{VD_{njt}}{PC_{njt}} = \frac{CD_{njt} + RA_{njt}}{PC_{njt}} + TD_{nmt}^b \quad (11)$$

unde:

TD_{nit}^b ; TD_{nmt}^b ; TD_{njt}^b – tariful anual pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de OSD prin rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă, de tensiune medie și de tensiune joasă, lei/kW/an;

PC_{nt} – puterea totală contractată de către toți consumatorii finali, instalațiile electrice ale cărora sunt racordate la rețele electrice de distribuție, kW, care este egală cu:

$$PC_{nt} = PC_{nit} + PC_{nmt} + PC_{njt} \quad (12)$$

unde:

PC_{nit} ; PC_{nmt} ; PC_{njt} – puterea contractată de către toți consumatorii finali instalațiile electrice ale cărora sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de înaltă, de medie și de joasă tensiune, kW. Puterea maximă contractată se determină anual în baza puterii indicate în contractele încheiate de consumatorii finali. Puterea maximă contractată poate fi redusă, la solicitarea consumatorului final, doar pentru anul următor de reglementare.

Tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, bazat pe puterea contractată se va aplica consumatorilor finali lunar. Pentru aceasta tariful pentru puterea contractată determinat anual se va împărți la 12.

Secțiunea 4

COMPONENȚA COSTURILOR ȘI A CHELTUIELILOR ACTIVITĂȚII DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE

11. În costurile activității de distribuție a energiei electrice în anul “n” (CD_n) se includ:

1) costurile și cheltuielile OSD aferente procesului de distribuție a energiei electrice (CDD_n);

2) alte cheltuieli (ACD_n);

3) devierile tarifare (Dev_{n-1}). Aceste devieri, pozitive sau negative, generate din activitatea de distribuție a energiei electrice în anul “n-1” (perioada precedentă), care trebuie luate în calculul tarifului anului “n” (perioada pentru care se stabilește tariful), actualizate la rata de rentabilitate (R_{rn}), în baza valorilor acestor devieri, determinate lunar. Aceste devieri pot apărea ca rezultat al diferențelor între parametrii estimați în procesul de stabilire a tarifelor pentru anul “n-1” și cei reali obținuți în anul “n-1”.

În așa mod, costurile activității de distribuție a energiei electrice, ale OSD, în anul “n” sunt egale cu:

$$CD_n = CDD_n + ACD_n - Dev_{n-1} \quad (13)$$

12. În componența costurilor și a cheltuielilor aferente procesului de distribuție a energiei electrice (CDD_n) se includ următoarele componente:

1) amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, aferente activității de distribuție (AAD_n);

2) costurile de întreținere și de exploatare a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, aferente procesului de distribuție a energiei electrice (CID_n);

3) costurile aferente evidenței energiei electrice distribuite prin rețelele electrice de distribuție (CED_n);

4) costul consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică admise în rețelele electrice de distribuție (CPD_n).

13. Componența costurilor și a cheltuielilor nemijlocit aferente procesului de distribuție a energiei electrice pentru fiecare tip de rețea electrică de distribuție (de tensiune înaltă, medie și joasă) în anul “n” este:

1) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$CDD_{nit} = AAD_{nit} + CID_{nit} + CED_{nit} + CPD_{nit} \quad (14)$$

2) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$CDD_{nmt} = AAD_{nmt} + CID_{nmt} + CED_{nmt} + CPD_{nmt} \quad (15)$$

3) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$CDD_{njt} = AAD_{njt} + CID_{njt} + CED_{njt} + CPD_{njt} \quad (16)$$

unde:

AAD_{nit} ; AAD_{nmt} ; AAD_{njt} – amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale în anul “n”, aferente rețelelor electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă, determinată în conformitate cu prevederile punctelor 18-22 din Metodologie;

CID_{nit} ; CID_{nmt} ; CID_{njt} – costuri de întreținere și de exploatare în anul “n”, aferente nemijlocit rețelelor electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă;

CED_{nit} ; CED_{nmt} ; CED_{njt} – costuri legate de evidența energiei electrice distribuite prin rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă, medie și joasă;

CPD_{nit} ; CPD_{nmt} ; CPD_{njt} – costul în anul “n” al consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție de înaltă, de medie și de joasă tensiune.

14. În componența categoriei “Alte cheltuieli (ACD_n)” se includ toate celelalte costuri și cheltuieli ale activității de distribuție a energiei electrice, care nu țin nemijlocit de procesul tehnologic de distribuție a energiei electrice. Din aceste cheltuieli fac parte:

1) cheltuielile de distribuție și administrative (CDA_n);

2) alte cheltuieli de distribuție (AC_n).

Adică, în fiecare an “n” aceste cheltuieli vor fi egale cu:

$$ACD_n = CDA_n + AC_n \quad (17)$$

15. Cheltuielile ACD se determină integral pe OSD și se repartizează pe fiecare tip de rețea proporțional energiei electrice distribuite conform următoarelor formule:

1) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$ACD_{nit} = \frac{ACD_n}{ED_{nt}} \times ED_{nit} \quad (18)$$

2) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$ACD_{nmt} = \frac{ACD_n}{ED_{nt}} \times ED_{nmt} \quad (19)$$

3) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$ACD_{njt} = \frac{ACD_n}{ED_{nt}} \times ED_{njt} \quad (20)$$

16. Devierile tarifare se determină integral pentru activitatea de distribuție reieșind din modificarea reală, în decursul anului “n-1”, a parametrilor influenți față de cei estimativi, luați în calcul la stabilirea tarifelor. Aceste devieri se determină separat pentru fiecare lună în parte din anul “n-1” cu actualizarea acestora la rata anuală de rentabilitate (R_{rn}) corelată cu numărul de luni de la apariția devierilor până la includerea acestora în tarif. Repartizarea devierilor tarifare pe tipul de rețele electrice de distribuție se efectuează proporțional cantităților de energie electrică distribuită prin aceste rețele conform formulelor:

1) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$Dev_{nit} = \frac{Dev_{n-1}}{ED_{nt}} \times ED_{nit} \quad (21)$$

2) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$Dev_{nmt} = \frac{Dev_{n-1}}{ED_{nt}} \times ED_{nmt} \quad (22)$$

3) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$Dev_{njt} = \frac{Dev_{n-1}}{ED_{nt}} \times ED_{njt} \quad (23)$$

17. În total costurile activității de distribuție a energiei electrice, aferente fiecărui tip de rețea electrică de distribuție, în anul “n”, au următoarea componență:

1) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$CD_{nit} = CDD_{nit} + ACD_{nit} - Dev_{nit} \quad (24)$$

2) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$CD_{nmt} = CDD_{nmt} + ACD_{nmt} - Dev_{nmt} \quad (25)$$

3) Pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$CD_{njt} = CDD_{njt} + ACD_{njt} - Dev_{njt} \quad (26)$$

Secțiunea 5

DETERMINAREA COSTURILOR REGLEMENTATE ȘI A CHELTUIELILOR

18. Metodologia prevede că amortizarea anuală a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale utilizate pentru desfășurarea activității de distribuție se determină utilizând metoda casării liniare, care conduce la defalcări uniforme a amortizării în componența costurilor, pe toată durata de funcționare utilă a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, conform formulei:

$$AAD_n = \sum_{k=1}^m \frac{VIAD_{kn-1}}{DV_k} \quad (27)$$

unde:

DV_k – durata de funcționare utilă a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale de categoria “k”, care trebuie să corespundă duratei reale de viață a activului. Totodată, această durată nu poate fi mai mică decât durata indicată în Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.338 din 21.03 2003;

$VIAD_{k_{n-1}}$ – costul de intrare a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale din categoria “k”, aferente activității de distribuție, date în exploatare din anul 2000 (în cazul RED Union Fenosa) și până la finele anului “n-1” în urma investițiilor efectuate conform planurilor de investiții aprobate de ANRE. Pentru ceilalți OSD, componenta $VIAD_{k_{n-1}}$ este egală cu costul de intrare a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale din categoria “k”, aferente activității de distribuție, date în exploatare până la finele anului “n-1”, în urma investițiilor efectuate în conformitate cu planurile de investiții aprobate de ANRE. Categoriile “k” se formează prin gruparea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale cu durată de funcționare utilă identică. Nu se includ în calculul costului de intrare următoarele active: terenurile; mijloacele fixe neutilizate în activitatea de distribuție; activele finanțate din contribuții financiare, indiferent care este sursa acestora; activele primite cu titlul gratuit și din donații; mijloace fixe obținute în rezultatul racordării la rețelele electrice de distribuție; activele aferente altor activități decât cea de distribuție a energiei electrice; activele cu destinație locativ-comunală, social culturală; mijloacele fixe și a imobilizările necorporale date în exploatare de către OSD în afara planurilor de investiții aprobate de Agenție;

19. În cazul reevaluării de către OSD a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, Metodologia prevede că valoarea maximă de creștere a amortizării în urma reevaluării ce urmează a fi acceptată de ANRE în tarif nu va depăși valoarea cumulativă a indicelui prețurilor din industria construcțiilor, înregistrat, în perioada de la primul an de valabilitate a metodologiei și până în anul în care se efectuează reevaluarea curentă, și publicat anual de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. De asemenea, în cazul reevaluării, nu se admite includerea în calculul tarifului a amortizării mijlocului fix valoarea de înlocuire a căruia a fost deja depreciată prin tarif.

20. Apartenența mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, determinarea costurilor de intrare, a valorilor nete, și, ulterior, a amortizării acestora se efectuează în fiecare an, pentru fiecare tip de rețea în parte (de înaltă, de medie și de joasă tensiune). În componența mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale nemijlocit aferente tipului concret de rețea electrică de distribuție se includ:

1) în rețelele electrice de distribuție de ”TÎ” – liniile electrice aeriene și subterane de 35-110 kV, echipamentele de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale – mijloace fixe ale OSD, date în exploatare în conformitate cu planurile de investiții aprobate de ANRE în scopuri tarifare, alte mijloace fixe și imobilizări necorporale, care aparțin sau sunt utilizate la deservirea, în exclusivitate, a rețelilor electrice de distribuție de înaltă tensiune;

2) în rețelele electrice de distribuție de “TM” – liniile electrice aeriene și subterane de 6-10 kV, stațiile de transformare (transformatoarele) de 110/35/10 kV, de 110/35/6 kV, de 110/10kV,

de 110/6kV, de 35/10kV și de 35/6kV, echipamentele de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale – mijloace fixe ale OSD, date în exploatare în conformitate cu planurile de investiții aprobate de ANRE în scopuri tarifare, alte mijloace fixe și imobilizări necorporale, care aparțin sau sunt utilizate la deservirea, în exclusivitate, a rețelelor electrice de distribuție de medie tensiune;

3) în rețelele electrice de distribuție de “TJ” – stațiile de transformare (transformatoarele) 10/0,4 kV, 6/0,4 kV și mai jos, liniile electrice aeriene și subterane de 0,4 kV și mai jos, instalațiile de racordare și echipamentele de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale – mijloace fixe ale OSD, date în exploatare în conformitate cu planurile de investiții aprobate de ANRE în scopuri tarifare, alte mijloace fixe și imobilizări necorporale, care aparțin sau sunt utilizate la deservirea, în exclusivitate, a rețelelor electrice de distribuție de joasă tensiune.

22. Mijloacele fixe și imobilizările necorporale de distribuție care nu pot fi repartizate direct pe tipul concret de rețea, mijloacele fixe și imobilizările necorporale ale subdiviziunilor auxiliare (de reparație, de exploatare, de transport, etc.), mijloacele fixe și imobilizările necorporale cu destinație de distribuție și administrativă și amortizarea acestora se divizează între rețelele electrice de distribuție de înaltă, de medie și de joasă tensiune proporțional valorii contabile a mijloacelor fixe aferente nemijlocit fiecărui tip de rețea electrică de distribuție în parte (de înaltă, de medie și de joasă tensiune).

23. La costurile de întreținere a rețelelor electrice de distribuție (CID) se atribuie toate costurile argumentate, necesare pentru realizarea planurilor de întreținere și de reparație a rețelelor electrice de distribuție, a altui utilaj, echipamentului și altor mijloace fixe utilizate în procesul tehnologic de distribuție a energiei electrice. Aceste costuri sunt compuse din: costurile cu personalul încadrat în procesul de întreținere și de exploatare a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, aferente procesului de distribuție a energiei electrice; costurile materiale necesare pentru întreținerea și exploatarea mijloacelor fixe de distribuție; costurile nemijlocit aferente întreținerii și exploatarea utilajului și a instalațiilor de distribuție a energiei electrice. Aceste cheltuieli se determină potrivit formulei:

$$CID = CRD + CMD + CIED \quad (28)$$

unde:

CRD – costurile cu personalul încadrat în procesul de distribuție a energiei electrice, de deservire, de întreținere și de exploatare a rețelelor electrice de distribuție și a unităților auxiliare. În aceste costuri se includ atât sumele retribuțiilor pentru munca efectiv prestată, precum și sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Costurile cu personalul se determină de către OSD pentru primul an de valabilitate a Metodologiei – anul de bază (CRD_0), reieșind din: numărul necesar de angajați pentru deservirea, pentru întreținerea în stare normală de lucru și pentru exploatarea rețelelor electrice de distribuție, a stațiilor de transformare (transformatoare), a altui utilaj și echipament aferent rețelelor electrice de distribuție și unităților auxiliare aferente distribuției; categoria de calificare a acestora; cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real; coeficientul complexității din ramură; regimul și condițiile de lucru; alte plăți și sporuri stabilite de legislație; contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală. Aceste costuri se determină de OSD, se examinează și se aprobă de către ANRE ca fiind costuri de bază pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei. Pentru fiecare an ulterior anului “n” aceste costuri se actualizează reieșind din indicele prețului de consum din Republica Moldova (RM) și din indicele care va lua în considerație ridicarea eficienței activității OSD, conform formulei:

$$CRD_n = CRD_0 \times \prod (1 + IPCM_n - X_1) \quad (29)$$

unde:

$IPCM_n$ – indicele prețului de consum în Republica Moldova în anul “n”, publicat de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova ;

X_1 – indicele de creștere a eficienței OSD pentru reducerea costurilor de distribuție. Acest indice este stabilit constant pentru toată perioadă de valabilitate a Metodologiei în proporție de 20% din indicele prețului de consum din Republica Moldova, adică $X_1 = 0,2IPCM_n$.

CMD – costurile materiale necesare pentru deservirea, pentru întreținerea și pentru exploatarea rețelelor electrice de distribuție și a unităților auxiliare. Aceste costuri se calculează pentru primul an de valabilitate a Metodologiei – anul de bază (CMD_0), reieșind din cantitatea fiecărui tip de material necesar, determinată în baza normelor de utilizare și a analizei materialelor utilizate de OSD în perioada precedentă de reglementare, pentru întreținerea și pentru exploatarea rețelelor electrice de distribuție, a altor mijloace fixe și imobilizări necorporale, în conformitate cu cerințele tehnice de exploatare și cu planurile de deservire, de reparație, de întreținere și de exploatare a acestora și reieșind din prețurile minime de pe piață, ca rezultat al achizițiilor efectuate în conformitate cu regulamentul aprobat de ANRE. Analogic costurilor cu personalul, aceste costuri se determină de OSD, se examinează și se aprobă de către ANRE ca fiind costuri de bază pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei. Pentru fiecare an “n”, aceste costuri se actualizează în conformitate cu următoarea formulă:

$$CMD_n = CMD_0 \times \prod \left[(1 + HICP_n - X_2) \times (1 + \Delta NC_n) \right] \times \left(\frac{LeiD_n}{LeiD_{n-1}} \right) \quad (32)$$

unde:

$HICP_n$ – indicele prețului cu amănuntul al SUA în anul “n”, publicat de către Departamentul Muncii al SUA;

X_2 – indicele de creștere a eficienței OSD pentru reducerea costurilor de distribuție. Acest indice este stabilit constant pentru toată perioadă de valabilitate a Metodologiei în proporție de 20% din indicele prețului de consum al SUA, adică $X_2 = 0,2 HIPC_n$;

ΔNC_n – modificarea numărului locurilor de consum ale consumatorilor finali ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție, care se determină conform formulei:

$$\Delta NC_n = \frac{NC_n - NC_{n-1}}{NC_{n-1}} \quad (33)$$

unde:

NC_n – numărul locurilor de consum ale consumatorilor finali ale căror instalații electrice sunt racordate la rețelele electrice de distribuție la finele anului de reglementare “n”;

NC_{n-1} – numărul locurilor de consum ale consumatorilor finali instalațiile electrice ale căroră erau racordate la rețelele electrice de distribuție la finele anului “n-1”.

$LeiD_n$ – cursul oficial mediu de schimb al leului moldovenesc față de dolarul SUA în anul “n”, anul pentru care se actualizează costurile, publicat de Banca Națională a Moldovei;

$LeiD_{n-1}$ – cursul oficial, mediu de schimb al leului moldovenesc față de dolarul SUA în anul precedent, publicat de Banca Națională a Moldovei.

$CIED_n$ – costurile aferente întreținerii și exploatării rețelelor electrice de distribuție, a altui utilaj de distribuție, a utilajului și a instalațiilor unităților auxiliare. Aceste cheltuieli se determină pentru primul an de valabilitate al Metodologiei, anul de bază ($CIED_0$), reieșind din contractele de antrepriză încheiate cu terțe părți în rezultatul achiziției de lucrări și de servicii, efectuate în conformitate cu prevederile legislației și din analiza cheltuielilor de întreținere și exploatare efectiv înregistrate perioada precedentă de reglementare. Aceste cheltuieli se determină de OSD, se examinează și se aprobă de către ANRE ca fiind costuri de bază pentru toată perioada de

valabilitate a Metodologiei. Pentru fiecare următor an “n”, cheltuielile în cauză se actualizează în conformitate cu următoarea formulă:

$$CIED_n = CIED_0 \times \prod [(1 + IPCM_n - X_1) \times (1 + \Delta NC_n)] \quad (32)$$

24. În cazurile în care, costurile de întreținere a rețelelor electrice de distribuție (în componența cărora intră costurile cu personalul, costurile materiale și costurile de întreținere și de exploatare) nu pot fi determinate separat pentru fiecare tip de rețea, Metodologia prevede repartizarea acestora pe fiecare tip de rețea, proporțional valorii contabile a mijloacelor fixe nemijlocit aferente tipului respectiv de rețea (de înaltă, de medie sau de joasă tensiune). Adică:

1) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$CID_{nit} = \frac{CID_n}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nit} = \frac{(CRD_n + CMD_n + CIED_n)}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nit} \quad (35)$$

2) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$CID_{nmt} = \frac{CID_n}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nmt} = \frac{(CRD_n + CMD_n + CIED_n)}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nmt} \quad (36)$$

3) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$CID_{nji} = \frac{CID_n}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nji} = \frac{(CRD_n + CMD_n + CIED_n)}{VBAD_{nt}} \times VBAD_{nji} \quad (37)$$

25. Costurile legate de evidența energiei electrice distribuite (CED) sunt compuse din cheltuielile aferente controlului echipamentelor de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale, citirii lunare a echipamentelor de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale, instalate la punctele de delimitare cu rețeaua electrică de transport și cu instalațiile electrice ale consumatorilor finali, care sunt racordate la rețelele electrice de distribuție, întocmirii bilanțului energiei electrice intrate și ieșite din rețea, determinării consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție, transmiterii lunare furnizorilor și/sau consumatorilor eligibili a datelor privind energia electrică distribuită fiecărui consumator, la fiecare loc de consum. La aceste cheltuieli se referă costurile cu personalul încadrat în acest proces, costurile materiale necesare pentru efectuarea evidenței energiei electrice și cheltuielile privind serviciile prestate de terți aferente evidenței energiei electrice. Aceste cheltuieli se determină de OSD, se examinează și se aprobă de ANRE pentru primul an de valabilitate a Metodologiei – anul de bază (CED_0) integral pe OSD, iar în următorii ani se actualizează conform formulei:

$$CED_n = CED_0 \times \prod_1 [(1 + IPCM_n - X_1) \times (1 + \Delta NC_n)] \quad (38)$$

Repartizarea acestor cheltuieli între rețelele electrice de distribuție de înaltă, de medie și de joasă tensiune se efectuează proporțional cantității de energie electrică distribuită consumatorilor finali ale căror instalații electrice sunt racordate la nivelul respectiv de tensiune a rețelelor electrice de distribuție.

26. Costul consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție (CPD) pentru fiecare an “n” se determină de către OSD integral, pe rețelele

electrice de distribuție, și separat, pentru fiecare tip de rețea electrică de distribuție (de înaltă, de medie și de joasă tensiune), reieșind din cantitatea de energie electrică necesară de a fi procurată pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, admise, în scopuri tarifare, în rețelele electrice de distribuție și din prețul mediu de procurare a energiei electrice în anul “n” pentru acoperirea acestor necesități. Astfel, în fiecare an “n” pentru fiecare tip de rețea electrică de distribuție, costul consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție se determină conform formulelor:

1) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă:

$$CPD_{nit} = PD_{nit} \times PE_n \quad (39)$$

2) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune medie:

$$CPD_{nmt} = PD_{nmt} \times PE_n \quad (40)$$

3) pentru rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă:

$$CPD_{njt} = PD_{njt} \times PE_n \quad (41)$$

unde:

CPD_{nit} ; CPD_{nmt} ; CPD_{njt} – costul consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție de înaltă, de medie și de joasă tensiune;

PE_n – prețul mediu de procurare în anul “n” de către OSD a energiei electrice destinate acoperirii consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție. Prețul mediu de procurare a energiei electrice se determină la barele de intrare în rețelele electrice de distribuție, reieșind din: prețurile de procurare a energiei electrice de la producătorii locali sau din import, după caz, și tariful pentru serviciul de transport al energiei electrice. PD_{nit} ; PD_{mt} ; PD_{njt} – consumul tehnologic și pierderile medii anuale de energie electrică, admise, în scopuri tarifare, în rețelele electrice de distribuție de înaltă, de medie și de joasă tensiune, exprimate în kWh. Acest consum și pierderi de energie electrică sunt constituite din două componente:

1 – consumul tehnologic și pierderile tehnice de energie electrică în rețelele electrice de distribuție;

2 – pierderile comerciale de energie electrică în rețelele electrice de distribuție.

27. Consumul tehnologic și pierderile tehnice de energie electrică în rețelele electrice de distribuție se determină de OSD în conformitate cu prevederile Instrucțiunii pentru calcularea consumului tehnologic în rețelele electrice, aprobată prin Hotărîrea ANRE nr.190 din 30.08.2005, integral și pentru fiecare tip de rețea, în parte, conform rezultatelor anului 2017, și se aprobă de ANRE în valori procentuale la cantitatea de energie electrică intrată în rețelele electrice de distribuție, constante pe toată perioada de valabilitate a Metodologiei. Referitor la pierderile comerciale Metodologia prevede pentru perioada de valabilitate a Metodologiei un nivel de 0,5% din cantitatea totală de energie electrică intrată în rețelele electrice de distribuție. Consumurile tehnologice și pierderile de energie electrică în kWh, calculate integral în rețelele electrice de distribuție, trebuie să fie egale cu suma acestor pierderi calculate separat pentru rețelele electrice de distribuție de înaltă, de medie și de joasă tensiune:

$$PD_{nt} = PD_{nit} + PD_{nmt} + PD_{njt} \quad (42)$$

unde:

PD_{nt} – consumul tehnologic și pierderile de energie electrică, calculate integral pe toate rețelele electrice de distribuție.

În cazul în care nivelul consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică determinat în conformitate cu prevederile pct. 27 este mai mare decât valoarea efectivă înregistrată în anul precedent, valoarea consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică admise în scopuri tarifare nu va depăși nivelul efectiv înregistrat în anul precedent.

28. În cheltuielile de distribuție și administrative ale OSD (CDA) se includ cheltuieli ce țin de: costurile cu personalul serviciului de marketing, a personalului administrativ și de conducere, costurile materiale, de întreținere și de exploatare a activelor de uz comercial și administrativ, cheltuielile pentru teleradio comunicații cu destinație de distribuție și administrativă, comisioanele achitate băncilor și poștei pentru serviciile prestate, cheltuielile de birotică, de pază și de asigurare a securității, întreținerea transportului auto de serviciu, deplasarea personalului secției marketing și a celui de conducere, cheltuielile legate de pregătirea și perfecționarea profesională a personalului și alte cheltuieli necesare și justificate pentru desfășurarea activității de distribuție a energiei electrice. Aceste cheltuieli se determină de către OSD pentru primul an de valabilitate a Metodologiei, – anul de bază (CDA_0), se aprobă de ANRE pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei, și în fiecare următor an “n” se actualizează în conformitate cu formula:

$$CDA_n = CDA_0 \times \prod (1 + IPCM_n - X_1) \quad (43)$$

29. Alte cheltuieli de distribuție (AC_n) includ alocația aferentă creării fondului de rulment, achitării impozitelor și taxelor care conform legislației se atribuie la cheltuieli. Aceste cheltuieli se determină pentru fiecare an în parte conform formulei:

$$AC_n = CFR_n + T_n \quad (44)$$

unde:

T_n – impozite, taxe și alte plăți justificate și necesare de a fi achitate în anul “n”, care conform legislației se atribuie la cheltuieli;

CFR_n – alocația aferentă fondului de rulment în anul “n”, care se determină conform formulei:

$$CFR_n = \frac{\alpha}{365} \times (CDD_n + CDA_n + T_n - AAD_n) \times R_m \quad (45)$$

unde:

α – necesitatea în fond de rulment, exprimat în zile de facturări anuale. Prin Metodologie se stabilește $\alpha = 10$ zile, determinată în baza regimului de achitare de către furnizori a serviciului de distribuție a energiei electrice, conform actelor normative în vigoare și a regimului de plăți pentru necesitățile OSD (procurări de materiale, achitări de servicii, alte plăți);

R_m – rata de rentabilitate în anul “n” a activelor, determinată în conformitate cu prevederile din Secțiunea 6 din Metodologie.

În cazul când OSD nu vor utiliza integral alocația aferentă fondului de rulment pentru plata dobânzilor la creditele bancare contractate pe termen scurt, ANRE, la actualizarea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, va diminua valoarea venitului reglementat cu quantumul alocației utilizate în alte scopuri.

Secțiunea 6

DETERMINAREA RENTABILITĂȚII

30. Metodologia prevede că rentabilitatea OSD în fiecare an “n” se determină reieșind din valoarea netă a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale aferente activității de distribuție a energiei electrice și reieșind din rata de rentabilitate a imobilizărilor, conform formulei:

$$RA_n = VNAD_{in} \times R_m \quad (46)$$

unde:

$VNAD_{in}$ – valoarea netă reglementată în anul “n” a mijloacelor fixe și a immobilizărilor necorporale de distribuție noi, date în exploatare din anul 2000 – pentru Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. și din anul 2003 - pentru S.A. „RED Nord” și S.A. „RED Nord-Vest”, și până la finele anului “n-1”, în urma investițiilor efectuate în conformitate cu planurile de investiții aprobate de ANRE și luate în calcul în scopuri tarifare în această perioadă. Valoarea netă a immobilizărilor se determină ca diferență dintre costul de intrare a immobilizărilor, date în exploatare în perioada vizată în strictă conformitate cu planurile de investiții aprobate de ANRE și amortizarea acestor immobilizări, acumulată în această perioadă, conform formulei:

$$VNAD_{in} = \sum_{k=1}^m VIAD_{k_{n-1}} - DF_{n_{n-1}} \quad (47)$$

unde:

$DF_{n_{n-1}}$ –amortizarea activelor noi de distribuție, acumulată de la darea în exploatare până la finele anului “n-1”;

R_m – rata reglementată a rentabilității immobilizărilor în anul “n”.

31. În cazul reevaluării mijloacelor fixe și a immobilizărilor necorporale menționate în pct.30, valoarea netă a acestora luată în calculul rentabilității se va determina în baza formulei:

$$VNAD_{in} = \frac{VNAD_{rn}}{K} \quad (48)$$

unde:

$VNAD_{rn}$ – valoarea netă în anul “n” a mijloacelor fixe și a immobilizărilor necorporale pe termen lung, după reevaluare;

K – coeficientul modificării valorii immobilizărilor în rezultatul reevaluării. Acest coeficient se determină la data efectuării reevaluării reieșind din raportul valorii contabile a mijloacelor fixe și a immobilizărilor necorporale, determinate după reevaluare, la valoarea contabilă a acestora existentă până la reevaluare.

32. Rata reglementată a rentabilității immobilizărilor pentru fiecare an “n” se determină în baza metodei costului mediu ponderat al capitalului (WACC), înainte de impozitare, conform următoarei formule:

$$R_{rn} = \frac{Ke}{\left(1 - \frac{t}{100}\right)} \times \frac{E}{(E+D)} + Kd \times \frac{D}{(E+D)} \quad (52)$$

unde:

Ke – costul capitalului propriu calculat după impozitare, %;

Kd – costul capitalului împrumutat;

E – capitalul propriu;

D – capitalul împrumutat;

t – taxele impozitului pe venit, aplicate OSD conform prevederilor Codului fiscal.

Indicatorii, formulele și sursa de determinare a valorilor sunt prezentate în Anexa nr.1 la Metodologie.

33. Metodologia stabilește că planificarea și efectuarea investițiilor va fi realizată de către OSD în strictă conformitate cu prevederile Regulamentul privind planificarea, aprobarea și

efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.283/2016 din 15 noiembrie 2016.

34. Investițiile efectuate în conformitate cu planul de investiții aprobat de Agenție se includ la calcularea amortizării și rentabilității conform prevederilor prezentei Metodologii.

35. Modificările efectuate în planul anual de investiții aprobat vor fi luate în considerație în calculul tarifului numai în cazul când acestea au fost aprobate de Agenție.

Secțiunea 7

APROBAREA, ACTUALIZAREA ȘI APLICAREA TARIFELOR

34. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice se determină anual de către OSD și se aprobă de către Consiliul de Administrație al ANRE în conformitate cu prevederile Metodologiei. Pentru aceasta, la începutul fiecărui an, OSD vor prezenta ANRE calculul tarifelor, efectuat în conformitate cu Metodologia. ANRE va examina materialele prezentate de OSD și, în cazul corespunderii acestora prevederilor Metodologiei, va actualiza, va aproba și va publica tarifele noi nu mai târziu de 1 aprilie, care vor intra în vigoare și vor fi aplicate după publicarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

35. OSD vor avea dreptul să solicite ANRE actualizarea tarifelor în decursul anului, dacă există factori obiectivi ce nu pot fi controlați de întreprinderi (modificarea prețurilor de procurare a energiei electrice, fluctuația cursului de schimb al valutei naționale, apariției actelor legislative și normative ce stabilesc obligații suplimentare în sarcina OSD, care duc la majorarea costurilor de distribuție etc.), care justifică o astfel de actualizare și care duc la o deviere mai mare de 5% din costul anual de distribuție stabilit în tarife. În așa caz, OSD vor prezenta ANRE o analiză a factorilor de influență și a devierilor dintre datele aplicate la calcularea tarifelor și cele real înregistrate, iar ANRE, în aceste cazuri, este în drept să ajusteze tarifele semestrial sau, după caz, mai frecvent în dependență de nivelul de influență asupra tarifelor a factorilor obiectivi.

36. Ajustarea (majorare sau diminuare) tarifelor în decursul anului se efectuează la solicitarea oficială a operatorului sistemului de distribuție sau la inițiativa Agenției

37. În cazul în care într-un anumit an, la nivel național, se va modifica cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, consumurile aferente remunerării muncii, din anul respectiv, vor fi actualizate reieșind din cuantumul minim garantat revăzut și indicele de creștere a eficienței în cuantum de 20 % din coeficientul creșterii medii anuale a cuantumulului minim garantat al salariului în sectorul real

38. Devierile tarifare create pe parcursul anului de gestiune vor fi incluse în tariful anului viitor și actualizate la rata de rentabilitate (Rr), în baza valorilor acestor devieri determinate lunar. În cazul modificării tarifelor în decursul anului de gestiune, devierile tarifare (Dev) generate în perioada precedentă a anului de gestiune vor fi luate în considerație pe deplin la calcularea noilor tarife. În acest caz, devierile tarifare se includ în tarif astfel încât să fie recuperate până la sfârșitul anului de gestiune.

39. În cazul în care, în perioada de valabilitate a Metodologiei vor fi adoptate acte legislative sau acte normative de reglementare, care vor influența nivelul consumurilor și al cheltuielilor de distribuție a energiei electrice, aceste modificări vor fi luate în considerație de către ANRE la ajustarea anuală a tarifelor.

40. Metodologia prevede că mijloacele obținute în urma reflectării în tarif a mărimii consumurilor aferente amortizării imobilizărilor, vor fi utilizate de OSD doar în scopul efectuării de noi investiții. În cazul utilizării acestora în alte scopuri, ANRE este în drept să diminueze tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice al anului următor în proporția corespunzătoare mijloacelor financiare utilizate în alte scopuri.

41. În cazul când RED nu vor utiliza după destinație costurile materiale (CMD) și costurile aferente lucrărilor de întreținere și exploatare a activelor de distribuție (CIED), ANRE, la

actualizarea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, este în drept să le diminueze în cuantumul consumurilor utilizate în alte scopuri.

42. Pentru nerespectarea valorilor minime ale indicatorilor de calitate, ANRE, la actualizarea tarifelor pentru serviciul de distribuție al energiei electrice este în drept să diminueze tarifele cu până la 10% din valoarea tarifului actualizat calculat, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.282/2016 din 11 noiembrie 2016.

Anexa nr.1
la Metodologia de calculare, aprobare și
ajustare a tarifelor pentru serviciul
de distribuție a energiei electrice

Indicatorii, formulele și sursa de determinare a valorilor de calcul a ratei de rentabilitate a activelor Rr în baza costului mediu ponderat al capitalului (WACC)

Indicatori	Simbolul și formulele de calcul	Sursa de determinare a indicatorilor	Valoarea indicilor
Rata lipsită de risc, %	rf	Rata lipsită de risc a SUA, media anului precedent a bonurilor cu maturitatea de 10 ani, publicată de Trezoreria SUA (www.treasury.gov)	Determinată anual
Rata de risc al țării %	rt	Rata de risc a Republicii Moldova, actualizată în ianuarie 2017, egală cu 9,25% și publicată în sursa: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/ , la compartimentul: Risk Premium for Other Markets, Country Risk premium	9,25%. Dacă într-un anumit an valoarea publicată este mai mică decât cea din ianuarie 2017, se aplică valoarea publicată
Raportul capital împrumutat/capital propriu	d/e	Se va aplica raportul de 50% la 50%, stabil pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei tarifare	1
Raportul capital împrumutat/total capital	d/(d+e)	Determinat reieșind din raportul d/e egal cu 50% la 50%, stabil pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei tarifare	0,5
Raport capital propriu/total capital	e/(d+e)	Determinat reieșind din raportul d/e egal cu 50% la 50%, stabil pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei tarifare	0,5
Riscul sistematic al industriei (lipsit de îndatorare)	β	Valoarea medie corespunzătoare companiilor de utilități publice a SUA publicată în ianuarie 2017 în sursa: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/ la compartimentul: Data Sets, Levered an unlevered Betas by Industry, Utility (General)	0,25
Rata impozitului pe venit	t	Conform Codului fiscal	Determinată anual
Riscul sistematic al industriei ajustate la gradul de îndatorare	β_d	Se determină conform formulei: $\beta_d = \beta + d/e \times \beta(1 - t)$	Determinată anual
Prima de risc caracteristică pieței, %	(rm-rf)	Prima de risc de piață, determinată în ianuarie 2017 ca media aritmetică din ultimii 10 ani în SUA (Stock-T. Bonds) și publicată în sursa: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/ la compartimentul: Data Sets, Historical Return on Stoks, Bonds and Bills, Arithmetic Average, Risk Premium	3,62%
Costul capitalului propriu, %	Ke	Se determină conform formulei: $Ke = rf + \beta_d \times (rt + rm - rf)$	Determinată anual

Costul capitalului împrumutat, %	Kd	Valoarea anuală a capitalului împrumutat a întreprinderii. Se va determina anual ca media calculată pe baza dobânzii curente a unui împrumut eficient și bine gestionat pe piața de capital națională și internațională relevantă. Valoarea acestuia corespunde ratei medii la creditele acordate în valută străină în anul precedent anului calculării tarifului, publicate de Banca Națională a Moldovei la compartimentul: Statistica monetară, Ratele medii ale dobânzilor, Rata medie la creditele acordate în valută străină/persoane juridice/ peste 12 luni	Determinată anual
Rata de rentabilitate, %	Rr	Se determină conform WACC: $Rr = WACC = Ke/(1 - t) \times e/(d + e) + Kd \times d/(d + e)$	Determinată anual